

Sfeerverslag informatieavond Wind op Zee – Pieterburen

Informatieavond voor grondeigenaren over het Programma Aansluiting Wind Op Zee – Eemshaven

25 oktober 2022 te Pieterburen

Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) heeft de afgelopen tijd verder gewerkt aan het Programma Aansluiting Wind Op Zee - Eemshaven. In dat programma staat de vraag centraal hoe de energie, opgewekt door windparken op de Noordzee, aangesloten kan worden in Eemshaven.

[Tijdens deze informatieavond is gebruik gemaakt van een powerpointpresentatie, welke te bekijken is op <https://www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten/pawoz>]

Voor de zomer zijn meerdere avonden georganiseerd over het programma. Doel van die avonden was om betrokkenen en geïnteresseerden te informeren over het programma, toelichting te geven en input op te halen: wat moet onderzocht worden en tot op welk detailniveau?

Inmiddels zijn we een stap verder: er is een concept-onderzoeksplan (formeel: concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau, hierna: concept-NRD) opgesteld. Wat gaan we onderzoeken en hoe gaan we dat onderzoeken? Tijdens een nieuwe reeks informatieavonden zijn betrokkenen en geïnteresseerden meegenomen in de uitkomsten van de concept-NRD. Tevens kon bij de notulisten een reactie ingediend worden. Deze reacties worden meegenomen in het verdere proces. De avond in Pieterburen was speciaal ingericht voor grondeigenaren, een belangrijke partij in dit programma.

Waarom werken we aan Wind op Zee?

Ongeveer 50 mensen zijn in Pieterburen aanwezig, wanneer Olaf Herfst (programmaleider ministerie van economische zaken en klimaat) van start gaat. Hij legt uit wat het Klimaatakkoord inhoudt en waarom op zee windparken worden aangelegd; er is meer ruimte en de zee is relatief ondiep. Er wordt om meerdere redenen gekeken naar aansluitmogelijkheden in Eemshaven: de regio heeft grote klimaatambities en ook Eemshaven zal moeten verduurzamen, in Eemshaven is een goede infrastructuur aanwezig om de aangesloten duurzame energie verder Nederland in te voeren en Eemshaven levert veel werkgelegenheid op.

Uit de kaart met routes die dhr. Herfst presenteert blijkt dat sommige routes die onderzocht gaan worden agrarische gronden doorkruisen. Naar aanleiding van gesprekken tijdens de vorige bewonersavonden is er wel een aantal te onderzoeken routes toegevoegd. Eén van deze routes betreft een dijkroute. Deze route is toegevoegd naar aanleiding van reacties tijdens de eerdere bewonersavond in Pieterburen en overleg met het waterschap. Daarnaast is er een tunnelroute toegevoegd. Dit is een zeer innovatieve route met een grote potentie, maar waar nog veel onderzoek naar zal moeten plaatsvinden voor iets gezegd kan worden over de uitvoerbaarheid.

Er is ook een route die het referentiegebied in de Waddenzee doorkruist. Dit is een gebied waar geen activiteiten mogen worden uitgevoerd. Vanuit het publiek komt de vraag waarom er dan wel onderzoek naar wordt gedaan. Antwoord is dat in de wet is afgesproken dat bodem beroerende visserij-activiteiten niet mogen. Er wordt niet gesproken over de aanleg van kabels. Formeel mag het van de wet dus, maar het is natuurlijk niet zoals bedoeld was. Toch vinden we het belangrijk om de route te onderzoeken, zodat we alles goed bekeken hebben.

Landbouwonderzoeken

Imre Perenboom (programmameerder Ministerie van Economische Zaken en Klimaat) gaat nu verder. Hij neemt het publiek mee in de landbouwonderzoeken. Hij is erg blij met de grote opkomst. Want juist de grondeigenaren weten wat het belangrijkste voor hun land is, en wat dus onderzocht moet worden. Om die reden krijgt "Landbouw" een eigen plek in het onderzoek. Binnen dit deel van het onderzoek wordt gekeken naar tracélengte, bodemopbouw, verzilting, aanlegmethode, plantenziekte, straling en warmte. Een deel van deze onderzoeken (tracélengte, bodemopbouw, verzilting, aanlegmethode) zal in de volgende fase worden uitgevoerd. Sommige onderzoeken (plantenziekte, straling en warmte) zijn echter perceelafhankelijk en kunnen dus pas later worden onderzocht, als de route al op meer detail bekend is. De komende periode worden de routes daarom verder uitgewerkt. Dhr. Perenboom nodigt de aanwezigen uit hun emailadres achter te

laten, zodat ze een uitnodiging kunnen krijgen voor een bijeenkomst over deze nadere uitwerking. Verschillende aanwezigen maken van deze mogelijkheid gebruik.

Een aanwezige geeft aan dat er zoveel ideeën en meningen van verschillende partijen zijn dat na het ophalen hiervan het ministerie kan doen wat ze wil. Dhr. Perenboom geeft aan dat de verschillende belangen uiteindelijk tegen elkaar moeten worden afgewogen, en dat het daarvoor belangrijk is om alle belangen in beeld te hebben. Ook merkt een aanwezige op dat nu veel kosten worden gemaakt zonder te weten of de route überhaupt acceptabel is. Dhr. Perenboom geeft aan dat alleen met voldoende informatie een goed besluit kan worden genomen.

Verziltingsonderzoek door Acacia Water

Op verzoek van de grondeigenaren doet Acacia Water onderzoek naar verziltingsrisico's, in samenwerking met LTO Noord, Tennet en Gasunie. Jouke Velstra van Acacia Water komt geeft tijdens deze informatieavond een presentatie en zal vragen beantwoorden. Hij doet al jaren onderzoek naar verzilting. Hij begint met uitleggen wat verzilting is en wat het kan veroorzaken.

Dhr. Velstra geeft een toelichting op het onderzoek. Hij maakt gebruik van computermodellen, waarin uiteraard de kwaliteit van de data een belangrijke rol speelt. Ook zal er met behulp van peilbuizen gemeten worden in het veld. De aanlegmethoden, bijvoorbeeld de diepte van de ontgraving, kunnen een groot effecten op de verziltingseffecten hebben en worden daarom meegenomen in het onderzoek. Ook de door veel grondeigenaren ingevulde enquête is belangrijke input voor zijn onderzoek.

Na de presentatie van dhr. Velstra wordt eenieder bedankt voor zijn inbreng en start een informatiemarkt. Naast medewerkers van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat en Acacia Water zijn ook TenneT en Gasunie aanwezig technische informatie over elektriciteitskabels en waterstofleidingen te geven. Ook de bureaus RoyalHaskoningDHV en Witteveen+Bos zijn aanwezig. Zij hebben van het ministerie opdracht gekregen de NRD te schrijven, en geven o.a. toelichting op de routes. Aanwezigen kunnen naast informatie ophalen ook hun reactie achterlaten bij twee

notulisten. Rond 22.15 uur wordt de avond afgerond. De vragen, opmerkingen en suggesties worden meegenomen in het verdere proces.

Vragen

Tijdens de avond zijn verschillende vragen gesteld, hieronder een overzicht

Vraag: Waarom doen jullie onderzoek?

Antwoord: Zodat we zoveel mogelijk informatie hebben, en de afweging gemaakt kan worden om de beste route-opties te kiezen waarbij de impact op mens, dier en andere belanghebbende zo beperkt mogelijk is.

Welk beslismoment is het meest cruciaal?

Eind 2023/begin 2024 zal besloten worden welke routes gebruikt kunnen worden voor kabels en/of leidingen.

Vervolg vraag: Hoe komt de keuze tot stand? Wie bepaalt dat?

Antwoord: de Minister voor Klimaat en Energie maakt de keuze in afstemming met de bestuurders van de regionale overheden. Dit wordt gedaan op basis van de onderzoeken.

Vraag: wordt met Duitsland gekeken naar de tunnelvariant?

Antwoord: Ja, met Duitsland wordt deze variant onderzocht.

Vraag: Is de stroom voor particulier gebruik of voor de industrie?

Antwoord: Voor beide, voor de industrie in Eemshaven en voor particulieren.

Vraag: Kijken jullie ook naar bodemleven?

Antwoord: ja, bodemleven in agrarische gronden wordt ook onderzocht in het kader van warmte en straling.

Vraag: Tijdens de vorige bijeenkomst werd aangegeven dat TenneT zich baseert op de best beschikbare informatie. Maar als de beste informatie er niet is, dan is de informatie niet compleet. Dit betekent dus juist dat er bepaalde zaken nog onderzocht moet worden. Hoe wordt hier mee omgegaan?

Antwoord: in de NRD staan enkele voorbeelden van kennisleemtes, bijvoorbeeld verzilting. Dit wordt serieus genomen. Zo loopt er nu een verziltingsonderzoek. Ook is de Waddenacademie gevraagd om de kennisleemtes in beeld te brengen zodat deze nader onderzocht kunnen worden.

Vraag: waarom wordt er geen nieuwe kerncentrale gebouwd in plaats van windmolens?

Antwoord: Het kabinet kijkt ook naar kerncentrales. We hebben echter een combinatie van energiebronnen nodig.

Vraag: Hoe lang gaan windmolens mee?

Antwoord: de economische levensduur is 25 – 30 jaar.

Vraag: Hoe lang duurt een goed verziltingsonderzoek? Is daar niet minimaal 3 jaar voor nodig?

Antwoord van dhr. Velstra: het kan goed kan in 1 jaar. Hiervoor is intensief meten en zorgvuldig zijn nodig. Dan heb je alle parameters die je nodig hebt voor een onderzoek. Voor een nulmeting is wel 3 jaar onderzoek nodig, maar 1 jaar is voldoende om vast te stellen of er een verziltingsrisico is.

Vraag: wat als er zout water wordt geraakt bij de aanleg?

Antwoord van dhr. Velstra: compleet uitsluiten kan niet, maar hij acht de kans hierop zeer klein.

Uit welke partijen bestaat de werkgroep als het over 'we' gaat in het verhaal van Acacia Water?

- LTO werkgroep
- LTO Noord
- EZK
- TenneT
- Waterschap
- Gemeente